

ORKLAND
KOMMUNE

Temaplan vann og vannmiljø>

Vedtatt av Orkland kommunestyre 30.03.22, sak 22/22.

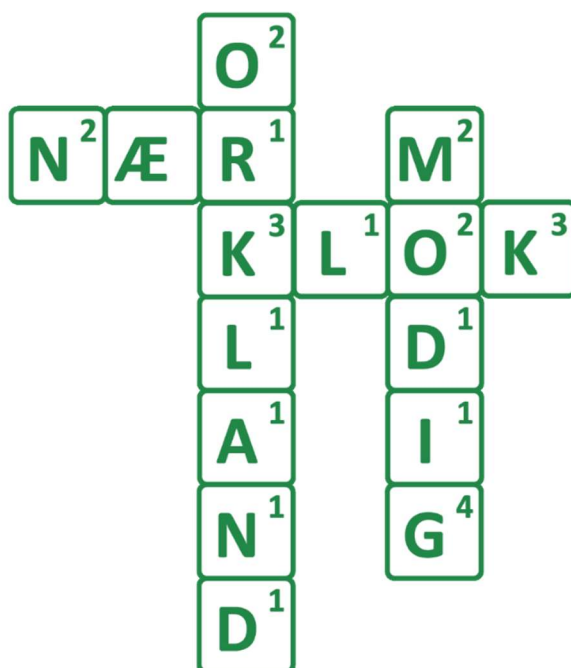
[Skriv her]

[Skriv her]

[Skriv her]

Innholdsfortegnelse

1. Innledning.....	3
2. Sammendrag.....	4
3. Bakgrunn	5
3.1. Formålet med planen	5
3.2. Dagens situasjonsbilde.....	6
3.3 Regional vannforvaltningsplan	7
3.4. Forankring av temaplanen.....	7
4. Sentrale og lokale føringer	7
4.1. Lovverk og føringer fra sentrale myndigheter.....	7
4.1.1. Føringer fra kommuneplanens samfunnsdel.....	8
4.1.2. Føringer fra utfordringsdokumentet	9
4.2. FNs bærekrafts mål - fra globalt til lokalt.....	9
4.2.1. Føringer fra FNs bærekrafts mål.....	10
5. Tiltak og økonomiske konsekvenser	11
5.1. Tiltak for kommunalt drikkevann	11
5.2. Tiltak for kommunalt avløp.....	11
5.3. Tiltak for privat avløp.....	12
5.4. Tiltak for landbruk	13
6. Forventede resultater.....	14
6.1. Økonomiske fordeler.....	14
6.2. Sosiale fordeler	14
6.3. Klima- og miljøfordeler.....	14
7. Konklusjon	14

1. Innledning

Temaplan for vann og vannmiljø er et langsiktig styringsdokument.

Temaplanen skal definere målsettinger og peke ut strategiske retninger for å møte nåværende og fremtidige behov til vannforsyning og avløpshåndtering og gjenopprette de naturlige vannmiljøene. Planen går på tvers av flere avdelinger og legger føringer for landbruk, forvaltning, prosjektering, utbygging og drift av vann og avløpsanlegg.

Temaplanen er også et viktig kommunikasjonsmiddel for å forankre tiltakene i den regionale vannforvaltningsplanen for Trøndelag og Bottenhavet. Planen skal være et verktøy kommunen bruker for å kunne møte kravene vannforskriften stiller.

Endringer i rammebetingelser og nye driftserfaringer gjør det nødvendig å oppdatere temaplanen og tiltaksplanen jevnlig. Temaplanen skal rulleres hvert fjerde år. Hovedplaner og tiltaksplaner skal inneholde tiltak for 4-10 år og oppdateres hvert fjerde år i forbindelse med rullering av temaplanen. Det kan være behov for hyppigere revisjon av tiltaksplaner, særlig med tanke på at det i tiltaksplanens første år legges opp til detaljert tilstands- og behovskartlegging. Hyppig gjennomgang av tiltaksplanen bidrar til at temaplanen og hovedplaner blir et aktivt verktøy.

Temaplanen er et overordnet dokument som beskriver forurensningsproblematikken i kommunen i grove trekk. Dette gjelder forurensing fra kommunale og private avløpsanlegg, landbruk, næringsbedrifter og overvann. Under temaplanen ligger det egne hovedplaner for avdelingene, en tilhørende tiltaksplan og retningslinjer. Tiltaksplanene beskriver hvilke tiltak som skal gjøres, hvorfor de skal utføre, hvilke år de er planlagt gjennomført og den grovt estimerte kostnaden.

Temaplanen beskriver først rammevilkårene for vannforsyningen og avløpshåndteringen i kommunen (kapittel 2). Kapitlet omhandler kommunens bebyggelsesmønster og forventninger til befolkningsvekst og endringer i vannforbruk, samt lover, forskrifter og lokale styringsdokumenter. Deretter presenteres status på vannforsyningen, avløpssystemene og drifts- og overvåkingssystemene (kapittel 3, 4 og 5). Med bakgrunn i den innledende beskrivelsen av rammevilkår og dagens situasjon er det identifisert målsettinger for vann- og avløpssystemene i kommunen. Målene presenteres i kapittel 6. Strategier og tiltaksplaner for utviklingen fra dagens status til den ønskede tilstanden er beskrevet i kapittel 7 og 8.

2. Sammendrag

Vannforsyning og avløpshåndtering er viktige samfunnstjenester, og vann er vår viktigste ressurs og en forutsetning for alt liv.

Alle industribedrifter trenger stabil tilførsel av vann for å kunne drive sin virksomhet.

Temaplan vann og vannmiljø 2021 er et styrende dokument innen vannforsyning og avløpshåndtering i Orkland kommune. Planen gir grunnlag for overordnede beslutninger om tiltak.

Planen omhandler alt fra drikkevannskilder, behandlingsanlegg for drikkevann, transportsystemet for drikkevann til forbruker, transportsystem for avløpsvann, renseanlegg for avløpsvann, overvannshåndtering, landbruk og vannmiljø.

Gjennom planarbeidet er følgende overordnede mål for arbeidet med vann- og avløp og vannmiljø definert:

- Forsyne kommunen med tilstrekkelig drikkevann
- God kvalitet på drikkevannet
- God transport og behandling av avløpsvannet
- Forbedre vannmiljøet

Antall innbyggere i Orkland kommune vil i henhold til den foreliggende befolkningsprognosen, øke i årene som kommer. Tiltak på vannlednings- og avløpsnett må ta hensyn til dette. Ved legging av nye ledninger kan det forventes en levetid på ledningene på ca. 100 år. Ved dimensjonering av nye ledninger og rehabilitering av eksisterende strekk, må det derfor tas høyde for at ledningsnett dimensjoneres for å kunne imøtekomme framtidig endringer i befolkningsutviklingen.

Vann- og avløpsnett er kritisk infrastruktur. Det er samfunnets grunnmur og har stor betydning for folkehelse og miljø.

De største utfordringene for Orkland kommune innen tjenesteområde VA, vil i planperioden 2021-2024, være å redusere vanntapet på vannledningsnett samt redusere tilførsel av fremmedvann på avløpsnett. Det viktigste tiltaket for å redusere fremmedvann på avløpsnett, er å separere fellesledningsnett hvor vann og avløp er i samme kum.

Når vi separerer avløpsnett, vil mindre overvann komme inn i spillvannsnett, og en får mindre fremmedvann inn i pumpestasjoner og renseanlegg. Samtidig får en fornyet vannledningsnett i områdene, som i de fleste tilfeller medfører reduserte lekkasjer og fare for innlekking av fremmedvann i drikkevannsforsyningen. Separering er derfor viktig, både i forhold til sikkerhet i vannforsyning, reduserte utslipp og forurensning, og ikke minst økonomisk i forhold til driftsutgifter og levetid på de tekniske installasjonene.

I tillegg jobbes det aktivt for å skaffe nok vann til den raskt voksende industrien i kommunen og områder i kommunen som ikke er tilknyttet kommunalt nett.

Behovet for rensing av spillvann vil være betydelig de nærmeste årene, og en oppgradering av eksisterende renseløsninger er nødvendig. Økende spillvannsmengder på grunn av ny næringsvirksomhet og befolkningsvekst krever at et nytt hoved rensaneanlegg (GORA) er på plass senest 2027. De fleste avløpsrenseanleggene i kommunen er av eldre dato og må oppgraderes for å møte de nye renskravene.

3. Bakgrunn

For å kunne dimensjonere nye langsiktige løsninger er det nødvendig å vurdere arealutnyttelsen i et langt tidsperspektiv. Et 100-års perspektiv er naturlig fordi de overordnede tiltakene bør ha en funksjonstid på mer enn 100 år.

Befolkningsprognoser er heftet med stor usikkerhet. Prognoser Statistisk sentralbyrå har utarbeidet tilser at Norges befolkning vil øke kraftig de nærmeste 10-20 år. Etter denne perioden tror man veksten vil flate ut. Befolkningsveksten vil påvirkes av fruktbarhet, levealder, innvandring, innenlandsk flytting, politikk, økonomi, klima, miljø, lokale forhold mm.

For å anslå fremtidig befolkningsvekst i Orkland kommune er det naturlig å se på statistikk, prognoser og kommunale vedtak.

SSB sine beregninger sier følgende om innbyggertall og befolkningsvekst: Frem til 2050 vil innbyggertallet øke til ca. 19 000.

Gjennom det kommunale planverket, herunder samfunnsdel, arealdel og temaplaner for ulike fagområder må kommunen derfor søke å avsette tilstrekkelige arealer og ressurser for å imøtekomme en slik vekst. En befolkningsøkning på ca. 30 personer i året, vil kreve både at kommunen har tilrettelagte arealer og tjenester knyttet til f.eks. bolig, barnehage, skole, arbeidsplasser, kommunikasjon. Herunder vil forsyning av drikkevann og bortledning av avløpsvann være viktige elementer. En må anta at befolkningsveksten blir størst i tettstedene.

Følgende prinsipper legges til grunn for Orklands kommunes langsiktige arealstrategi:

Det skal legges til rette for høy og jevn befolkningsvekst. Bedrifter som ønsker å utvide eller ny-etablere seg i kommunen skal sikres egnede arealer raskt. Det skal til enhver tid være nok og varierte næringsarealer tilgjengelig.

Områder som ligger langs etablert hovedveinett, og de viktigste kollektivaksene prioriteres for utbygging. Det må påregnes utvikling av næringsvirksomhet. Dette vil ha vesentlig betydning for forbruksvann, slokkevann og spillvannsmengder.

3.1. Formålet med planen

Vann er en av de viktigste ressurser vi har. Samfunnet, herunder lokalsamfunnet, kan ikke klare seg mange timer uten tilstrekkelig tilgang på kvalitetssikkert vann.

Denne ressursen må derfor underlegges en sikker og bærekraftig forvaltning.

Med dette menes at forvaltningen av drikkevannsressursene skal skje på en slik måte at ressursene fullt ut og på alle plan kommer kommende generasjoner til gode. Dette gjelder kildene, nedslagsfeltene, vannbehandlingen og distribusjonen. Vi skal altså også for kommende generasjoner sikre godt vann, nok vann, sikkert vann og økonomisk vann.

Vi må derfor tenke langsiktig, vi må tenke sikkerhet i alle ledd i forsyningen, vi må planlegge med reserver og forsøke å forutse hvilke krisesituasjoner som kan oppstå.

3.2. Dagens situasjonsbilde

Konsekvensene av klimaendringer og risikoen for skader, avhenger ikke bare av hvordan naturen endrer seg, men også av hvor eksponert og sårbare vi er. Det at klimaet er i endring og været blir varmere, våtere og mer uforutsigbart, vil for Orkland i første rekke skape problemer for avløpsnett.

Det er i dag et nettverk av overvannsledninger med tilhørende gatesluk som er etablert for å håndtere regnvannet. Ettersom nedbørsepisodene blir flere og mer intense, vil vi oftere oppleve at kapasiteten på overvannsnett sprenges slik at det blir oversvømmelser lokalt. Hvor store konsekvensene blir, avhenger blant annet av hvor godt vi klarer å forberede oss.

Vann avledet rett ut i skråninger vet vi kan føre til jordras, som følge av metning av jordmasser.

Intensiteten i nedbørsmengdene gjør at flere jordmasser vaskes ut og dette kan føre til større avrenning fra landbruket. Landbruket er allerede en stor forurensningskilde i mindre elver og bekker og det er viktig å ha god overvannshåndtering for å minske påvirkningen.

Klimaendringer kan også medføre økt middeltemperatur samt hyppigere episoder med frysing og opptining. Dette kan forårsake betydelige utfordringer for drikkevannsforsyningen som følge av økt erosjon og næringsavrenning. Ekstremvær kan videre forårsake ledningsbrudd ved for eksempel frost eller flom som gir utgraving og ras.

Et overbelastet avløpsnett i kombinasjon med fellesledninger og/eller feilkoblinger, vil medføre punktutslipp av avløpsvann fra overløp.

Avløpsnett kan ikke dimensjoneres til å ta unna alt overvann som forventes av praktiske og økonomiske årsaker. Det er mer formålstjenlig å satse på å infiltrere og fordrøye overvannet lokalt og deretter sørge for trygg avrenning til resipient. Et slikt overvannssystem vil være godt egnet til å respondere på både normal- og ekstrem nedbør. I tillegg vil tiltakene kunne ha flere funksjoner og vil kunne tilpasses stykkevis etter hvert som klimaendringene utvikler seg. Økt innslag av grøntarealer er tiltak som kan bidra til å infiltrere, fordrøye og avlede overvann på en trygg måte og samtidig gi gevinster i form av økt naturmangfold, rekreasjon, lek og trivsel i nærmiljøet.

Vi ser behov for tydeligere virkemidler og retningslinjer – særlig for tiltak på eksisterende bebyggelse. Hensynet til klimautfordringer er ikke tilstrekkelig ivaretatt i denne planen. Planarbeidet med Temaplan vann og vannmiljø avdekker behov for å utarbeide en egen plan for overvann og klimaendringer. Det er viktig at kommunen både ser på tiltak som forhindrer at

ekstrem nedbør gjør skade på vei, eiendom og konstruksjoner og sikrer at nye utbygginger ivaretar overvann på en god måte og er forberedt for ekstreme hendelser.

Mange abonnenter ønsker tilkobling til kommunalt vann og avløp i kommunen, og dimensjoneringen av nettet er avhengig av hvor mange som blir tilkoblet.

For å kunne levere gode tjenester i fremtiden vil abonnenter bli tilkoblet i henhold til [plan og bygningsloven §27-1 og 2](#).

3.3 Regional vannforvaltningsplan

Den [regionale vannforvaltningsplanen](#) for Trøndelag vannregion og Bottenhavets vattendistrikt var ferdig på høring 6. juli og skal snart opp til politisk behandling på regionalt og nasjonalt nivå.

Planen skal gi en oversikt over hvordan vannmiljøet i regionen skal forvaltes. Den gir en oversikt over dagens tilstand, målsettinger for planperioden og en oversikt over hvilke forebyggende og avbøtende tiltak som er nødvendig for å nå miljømålene. Planperioden skal vare fra 2022 til 2027 og skal være et verktøy for å sikre at regionen møter kravene stilt i vannforskriften.

Det er foreslått eller planlagt over 800 avbøtende og/eller forebyggende tiltak, for nesten 600 vannforekomster. Tiltakene dreier seg f.eks. om å redusere avrenning fra jordbruksområder, etabler eller oppgradere avløpsrensaneanlegg, forbedre vandrings- og spredningsveier, forbedre hydromorfologi i regulerte vassdrag eller miljøovervåking for å styrke kunnskapsgrunnlaget.

Miljømålet for perioden er at alle resipienter skal ha minst god økologisk og god kjemisk tilstand på overflatevannet, minst god kvantitativ og god kjemisk tilstand for grunnvannet og at vannforekomstene skal beskyttes mot forringelse.

Dette vil kreve store tiltak i kommunen på tvers av avdelinger og krever store investeringsbehov spesielt innenfor avløpssektoren.

3.4. Forankring av temaplanen

Forslag til temaplan med vedlegg framlegges for Hovedutvalg for teknikk, som vedtar å sende planen ut til aktuelle fagmyndigheter for uttalelse/høring. I uttalellesperioden kan det være aktuelt å orientere øvrige kommunale utvalg hvis interesser blir berørt, eksempelvis hovedutvalg for forvaltning.

Eventuelle innspill fra eksterne og interne fagmyndigheter/interessenter legges så fram for utvalget for innarbeidelse før planen fremmes til kommunestyret for vedtak.

Det gjøres oppmerksom på at planen ikke er å betrakte som en kommunedelplan etter plan- og bygningsloven, og det har derfor ikke vært gjennomført noen kunngjøring/høring i prosessen.

4. Sentrale og lokale føringer

4.1. Lovverk og føringer fra sentrale myndigheter

Vann og avløpshåndtering er komplekst og skal følge mange regelverk. De mest sentrale myndighetene er:

- Statsforvalteren
- Forurensningsmyndighet
- Mattilsynet
- NVE
- Fylkeskommunen

De mest sentrale lovverkene er:

- [Forurensningsloven](#)
- [Plan- og bygningsloven](#)
- [Vannressursloven](#)
- [Lov om jord](#)
- [Lov om skogbruk](#)
- [Drikkevannsforskriften](#)
- [Forskrift om rammer for vannforvaltning \(drikkevannsforskriften\)](#)
- [Forurensningsforskriften](#)
- [Forskrift om gjødselvarer mv. av organisk opphav](#)

Kommunen har i tillegg laget flere lokale føringer som:

- [Lokal forskrift for påslipp av olje- og fettholdig avløpsvann](#)
- [Forskrift om tømning av slamavskillere, tette tanker, minirensanlegg mv.](#)
- [Retningslinjer for private avløpsanlegg](#)

4.1.1. Føringer fra kommuneplanens samfunnsdel

Hovedmål ikon	Delmål	Strategi	Måloppnåelse temaplan
	Orkland møter framtidens utfordringer på en offensiv måte.	M1-M4-M8-M9-M10-M11-M17	Samarbeide aktivt med innbyggere, frivilligheten og næringslivet for å skape gode løsninger innen miljø, naturmangfold og fornybar energi. Arbeide målrettet med innovasjon og digitalisering
	Orkland kommune skal ha en bærekraftig økonomi og en effektiv tjenesteproduksjon.	K12	Skape et bærekraftig økonomisk fundament for realisering av tiltak.
	Orkland skal ha en aktiv og bærekraftig by- og stedsutvikling.	N1-N10	Utvikle alle steder i Orkland og sørge for en god infrastruktur med gode vann og avløps tjenester. I tillegg skal det være gode muligheter for å bruke digitale verktøy i hele kommunen.

4.1.2. Føringer fra utfordringsdokumentet

Relevante utfordringer	Lokal måloppnåelse/mulighet temaplan
Digitalisering	Sørge for raskere, bedre og sikrere saksbehandling.
<i>Hvordan ha god kommunal infrastruktur</i>	Ha en god fornyelsestakt på ledningsnettene og jobbe aktivt for å fjerne feil på ledningsnettene.
<i>Hvordan ha god kommunikasjon internt og eksternt?</i>	Få de ansatte, prosesser og systemer til å fungere sammen.

4.2. FNs bærekraftsmål - fra globalt til lokalt

RAMMER OG SAMMENHENG

Denne figuren viser sammenhengen illustrert med fire tannhjul, fra ytterst til innerst:

Tannhjul 1- FNs bærekraftsmål
 Tannhjul 2- Målgrupper og interessenter
 Tannhjul 3- Våre verdier
 Tannhjul 4- Vår visjon

Den gjensidige avhengigheten, samspillet og samhandlingen mellom tannhjulene er avgjørende for at vi når målsettingene for planperioden 2020-2032.

4.2.1. Føringer fra FNs bærekrafts mål

Hovedmål ikon	Hovedmål tekst	Delmål	Lokal måloppnåelse/mulighet via temaplanen
	Mål 6. Sikre bærekraftig vannforvaltning og tilgang til vann og gode sanitærforhold for alle	6.1, 6.2, 6.3, 6.4, 6.5, 6.6	Oppfølging av tiltak i planen vil være avgjørende for måloppnåelse
	Mål 9. Bygge robust infrastruktur, fremme inkluderende og bærekraftig industrialisering og bidra til innovasjon	9.1, 9.4	Ved å stille høyere krav til leverandører av materialer og tjenester vil det skje en tilpasning.
	Mål 14. Bevare og bruke hav og marine ressurser på en måte som fremmer bærekraftig utvikling Mål 15.1 Beskytte, gjenopprette og fremme bærekraftig bruk av økosystemer, sikre bærekraftig skogforvaltning, bekjempe ørkenspredning, stanse og reversere landforringelse samt stanse tap av artsmangfold	14.1, 14.2, 14.3 15.1, 15.5, 15.9	Reduksjon av forurensing fører til et bedre miljø i marine områder. Bevaring av ferskvann ligger under mål 15 – livet på land

5. Tiltak og økonomiske konsekvenser

Detaljerte tiltaksplaner for kommunalt vann og avløp revideres årlig og legges til grunn for drifts- og investeringsbudsjettene i perioden.

5.1. Tiltak for kommunalt drikkevann

Tiltakene i vannsektoren er fokusert på å forsyne abonnenter med nok og godt vann og med høy leveringssikkerheten.

Det er etablert i kommunen vannkrevende næringsvirksomheter som bruker per i dag 40% - 50% av det produserte drikkevannet. Med hensyn til at kommunen er i stadig utvikling, kan vi anta med ganske stor sikkerhet at behovet for drikkevannet vil bli større i fremtiden. Dagens kapasitet av eksisterende kilder er allerede oppbrukt, og vi er nødt til å etablere en ny kilde eller oppgradere de eksisterende.

Noe av vannverkene sliter også med leveringssikkerheten på grunn av dårlig overvåkingssystemet eller at de mangler reservekilde.

Ut ifra dette planlegges følgende tiltak:

- Etablere ny kilde for Orkdal vannverk
- Etablere ny kilde for Ytre Agdenes vannverk
- Senke lekkasjenivå på Å og Meldal vannverk og installere flere vannmålere på ledningsnett
- Separere felles kummer for vann og avløp
- Bygge nytt høydebasseng nær industriområdet for å øke brannvannsikkerheten
- Rehabiliterer ledningsnett

5.2. Tiltak for kommunalt avløp

Tiltakene for kommunalt avløp er i hovedsak laget for å kunne nå miljømålene i vannforskriften. Tiltakene bygger sterkt på nevnte tiltak i den regionale vannforvaltningsplanen og skal hjelpe regionen med å nå miljømålene om god økologisk og kjemisk tilstand i vannforekomstene i kommunen.

Tiltakene er satt opp for å sørge for at de kommunale avløpsrensaneanleggene møter de nye rensekravene i forurensningsforskriften kapittel 13 og 14. Dette innebærer at slamavskillerne må økes i størrelse og at rensaneanleggene må bestå krav om fosforreduksjon. Nybygging og øking av eksisterende rensaneanlegg sin kapasitet vil kunne gjøre at flere kan koble seg til og det forhåpentligvis blir mindre spredt avløp.

Det er planlagt å:

- Bygge nytt hovedrenseanlegg

- Skifte ut 3 slamavskillere
- Skifte ut 2 nye mindre avløpsrenseanlegg
- Bygge overføringsledning mellom et gammelt og et nytt anlegg
- Oppgradere et renseanlegg
- Separere ledninger og kummer for å unngå forurensing av drikkevann
- Rehabiliterer kummer og ledningsstrek for å unngå lekkasje av avløpsvann og innlekkasje av fremmedvann

For å kunne registrere om tiltakene vil gjøre en forskjell gjennomfører kommunen hvert 6 år resipientundersøkelser av Indre Orkdalsfjorden og Orkdalsfjorden.

Norsk Vann anbefaler en nasjonal fornyelsestakt på 1% av ledningsnettet. Orkland kommune har tenkt å overholde dette de neste 5 årene og har satt av større beløp til rehabilitering.

Detaljer om tiltakene, planlagt tidsperioder og den grovt estimerte kostnaden som er beregnet kan man se i vedlegget *Tiltaksplan vann og avløp*.

5.3. Tiltak for privat avløp

Kommunen er forurensningsmyndighet for private avløpsanlegg dimensjonert for opptil 50 personekvivalenter (pe). For disse anleggene er kommunen pliktig til å føre tilsyn med forurensning fra de enkelte kilder samt tilse at bestemmelser og vedtak fattet i samsvar med forurensningsforskriftens kapittel 12 følges. Kommunen er også forurensningsmyndighet for større avløpsanlegg dimensjonert for opptil 2000 pe (utslipp til ferskvann), og opptil 10 000 pe (utslipp til sjø). For disse anleggene er det bestemmelser i kapittel 13 som skal legges til grunn for saksbehandlingen.

Den delen av befolkningen som ikke er tilknyttet kommunale avløpsanlegg er enten tilknyttet private fellesanlegg eller private enkelthusanlegg. Kommunen (via REMIDT IKS) er ansvarlig for tømning av private slamavskillerne. Tømningen skjer i tråd med gjeldende forskrifter som regulerer slamtømming.

EU's vanddirektiv har som hovedmål å sikre beskyttelse og bærekraftig bruk av vannmiljøet, og om nødvendig iverksette forebyggende eller forberedende miljøtiltak for å sikre miljøtilstanden i ferskvann, grunnvann og kystvann. I regional vannforvaltningsplan for perioden 2022–2027 er målet å oppnå minst god økologisk og kjemisk tilstand i alle vannforekomster. Utslipp fra private avløpsanlegg er en av flere faktorer som påvirker vannkvaliteten.

Kommunen utfører følgende tjenesteyting tilknyttet private avløpsanlegg:

- Behandle søknader om utslippstillatelse etter forurensningsforskriften kap. 12 og kap. 13
- Behandle byggesøknader for avløpsanlegg etter plan – og bygningsloven.

Kommunens tilsyn skal og bør omfatte:

- Gjennomføre ulovlighetsoppfølging ved varsel om mangler og mulig forurensning. Varsel kan komme fra privatpersoner, eller ved innrapporterte mangler etter slamtømming.
- Prosjekt for systematisk tilsyn med de private avløpsanleggene. Her må anlegg tilknyttet vannforekomster uten god økologisk og kjemisk tilstand bli prioritert. Prosjektet må finansieres gjennom tilsynsgebyr som kreves inn gjennom påslag på tømmegebyret.

Det skal startes opp et eget prosjekt for opprydning av private avløpslegg som skal gjennomføres i årene som kommer. Dette medfører endringer i gebyrene for å kunne betale for ekstra personell som kan gjennomføre arbeidet. Stillingene skal dekkes via et eget tilsynsgebyr som kreves inn av ReMidt IKS.

5.4. Tiltak for landbruk

Kommunen er myndighet for en rekke lovverk knyttet til landbruk som jordloven og skogbruksloven med tilhørende forskrifter. Kommunen forvalter også en rekke tilskuddsordninger både innen jord- og skogbruk som har betydning for vannmiljøet, eksempelvis produksjonstilskudd, regionale miljøtilskudd (RMP), dreneringstilskudd, spesielle miljøtilskudd i jordbruket (SMIL) og nærings- og miljøtilskudd i skogbruket (NMSK). Gjennom regional vannforvaltningsplan forplikter kommunen som sektormyndighet innen landbruk seg til å forvalte lover, forskrifter og tilskudd på en slik måte at miljømålene om god tilstand i vannforekomstene nås.

Landbruket påvirker vannforekomster i Orkland både gjennom fysiske inngrep og gjennom avrenning av næringssalter fra punktkilder (siloeer, gjødsellager ol.) og fra jordbruksarealer. Tiltak for å redusere næringssaltavrenning fra jordbruk er eksempelvis foreslått som tiltak i 51 vannforekomster. En rekke tilskuddsordninger gjennom RMP er innrettet på en slik måte at de skal bidra til å bedre miljøtilstanden i vannforekomster. Føringer for prioritering av SMIL-midler legger også opp til at tiltak som bedrer vannmiljøet skal prioriteres. En viktig oppgave for kommunen er derfor å stimulere til at flere gjør tilpasninger av driften og søker om disse ordningene.

I tillegg må kommunen som følge av vannforvaltningsplanen forvalte lover og forskrifter strengt dersom det søkes om tiltak som kan forringe tilstanden i vannforekomster. Særlig relevant kan dette være i forbindelse med nydyrking, landbruksveger, eller ved søknader om utsatt frist for gjødselspredning.

Det er igangsatt et større prosjekt med helhetlig vannmiljørestaurering av sjøørretvassdrag i Orklavassdraget. En fellesnevner for de prioriterte vassdragene i dette prosjektet er store fysiske inngrep gjennom jordbruksarealer som kanalisering, utretting, senkning av bekkeløp og vandringshindre. Gjennom prosjektet gjennomføres tiltak for å ta tilbake noe av det tapte produksjonspotensialet gjennom gjenhenting av areal ved remeandrering, utgraving av kulper og planting av kantvegetasjon. Disse tiltakene må samordnes med tiltak for å redusere næringsavrenning fra jordbruk og avløp.

6. Forventede resultater

6.1. Økonomiske fordeler

- Resultat nr. 1: Stordriftsfordel med mange abonnenter påkoblet.
- Resultat nr. 2: God grobunn for næringsliv.
- Resultat nr. 3: Lengre levetid på anleggene.

6.2. Sosiale fordeler

- Resultat nr. 1: Gode hygieniske levevilkår for mennesker og dyr.
- Resultat nr. 2: Leverer like gode tjenester i krisetider.
- Resultat nr. 3: Godt og nok vann gir bærekraftig utvikling.

6.3. Klima- og miljøfordeler

- Resultat nr. 1: Mindre forurensning.
- Resultat nr. 2: Lavere CO2 utslipp.
- Resultat nr. 3: Redusert forbruk.

7. Konklusjon

For å sikre bærekraftig vannforvaltning og tilgang til vann og gode sanitærforhold for alle, er det av stor betydning at det er gjennomført en kartlegging som viser status for Orkland kommune innen vann og vannmiljø.

Det er i distriktene behov for oppgradering av vann og avløpsanlegg er størst, fordi avløpsrensaneanleggene og vannsystemene hovedsakelig er fra 80- og 90 tallet eller tidligere.

Det vil være betydelig behov for mer og bedre rensing av spillvann for å unngå forurensning av bekker, elver, vann og sjø i store deler av kommunen.